

Llibres i música en temps de desassossec



Pintura mural del temple Wat Phra Kaew. Bangkok (detall).

L'antítesi del confinament

Podríem convenir que viatjar és una de les antítesis d'estar confinat. Vull compartir en aquest espai una imatge d'un viatge. Ja que hi sóc posat, un llarg viatge i una cultura bendiferent. Vull compartir una imatge de les pintures de les parets del Gran Palau reial de Bangkok. Fa temps que penso que els viatges s'inicien abans de començar-los i es comencen a acabar abans de finalitzar-los, però es poden recordar tant com la memòria i les imatges t'hi ajudin. Aquests records, en temps de confinament són també un exercici d'evasió de la clausura imposada.

El Gran Palau de Bangkok és un complex monumental que aplega les residències reials i el temple del Buda Maragda (Wat Phra Kaew). El palau, una joia arquitectònica i artística recarregadíssima del segle XVIII, inclou diverses edificacions envoltades per una muralla protectora. Els edificis, folrats d'or, de mosaics i de petits fragments de vidre i mirall, apleguen múltiples estàtues de totes les mides, des dels colossals guardians dimoni que vetllen per mantenir fora els mals esperits, fins a les petites escultures que s'incrusten als mosaics de les façanes. Sorprenen també els 'stupa', construccions de base circular i teulades en punxa, que custodien per a l'eternitat les restes dels monjos i les seves relíquies.

En aquest palau, hi ha una de les pintures murals més llargues del món. Les pintures, que decoren la cara interior del mur, expliquen la història de Ramakien, versió tailandesa de Ramayana hindú. Aquest relat explica la guerra entre Tosakanth, rei dels dimonis, segrestador de la reina Sida, i el Rei Rama, que aconsegueix, amb el seu exercit de micos i de guerrers rescatar-la. És una narrativa contínua en forma d'immens mural, minuciosament decorat amb pa d'or i frescos molt detallistes.

La meua mirada ignorant, observant aquesta meravella, es deté en un detall gairebé insignificant: enmig de la èpica i la sacralitat del relat, una parella apareix en escena, besant-se apassionadament extramurs (vegeu il·lustració). Aquest petit episodi que va recollir l'artista enmig de l'èpica de les batalles, en un entorn de murs i, en certa mesura, de confinament, em fa viatjar també mentalment i imaginar quina història hi hauria darrera d'aquell encontre apassionat. El soldat, deixa la seva llança recolzada a la muralla i es besa apassionadament amb la seva parella. O potser és l'amant?

És en aquest punt quan es generen totes les conjectures que l'esmentada ignorància i la pròpia perspectiva cultural faciliten. Es deu tractar d'un amor prohibit? Quina realitat social, econòmica, religiosa i cultural tenen els protagonistes d'aquest encontre amagat? Són persones vinculades al temple? Quin és el nivell de transgressió de les normes dels protagonistes d'aquesta història? Han fet alguna mena de vots que ara transgredeixen? O es tracta de persones lliures que senzillament han trobat un moment d'intimitat enmig de la rutina? Són gent humil que només tenen aquests instants fugissers per a trobar-se apassionadament? Quina és la seva realitat quotidiana? Quin futur els espera?

Al final, m'agrada connectar aquesta minúscula història amb un element universal: la passió i l'amor que no entén de cultures ni de murs ni de moments. Segur que si sabés alguna cosa més d'aquella cultura podria interpretar millor l'escena en el seu context. Em quedo però amb la meravella de ser un 'voyeur' circumstancial d'una petita història desconfinada, en el marc d'un viatge memorable, rememorat i compartit justament a les acaballes del confinament.

Màrius Martínez Muñoz (Departament de Pedagogia Aplicada)
Bellaterra, 19 de juny de 2020